

Federatienieuws

VOORZITTERSCOLUMN

Word specialist ouderengeneeskunde!

Wie zich nog afvraagt welke vervolgopleiding ze moet gaan volgen hoeft niet lang meer na te denken. Het specialisme ouderengeneeskunde is op dit moment een van de beste keuzes. En dat zeg ik niet omdat de sector met regelmaat de krant of tv weet te halen en menig, al dan niet bekende, Nederlander zijn mening geeft over ons vak. Ons specialisme heeft gewoon alles wat een intelligente, maatschappelijk betrokken en creatieve jonge collega maar kan wensen.

Het vak is een uitdagende combinatie van interne geneeskunde, huisartsgeneeskunde, psychiatrie en sociale geneeskunde. Je bent een generalistische specialist (of een specialistische generalist) met een holistische inslag. Niet alleen kijkend naar de diagnose, maar vooral naar wat je nog kan betekenen voor die persoon en de mensen om hem heen. Daarvoor heb je relatief weinig middelen tot je beschikking en vaak ook nog uitdagingen in communicatie en lichamelijk onderzoek. Creativiteit en lef zijn onmisbare eigenschappen voor een specialist ouderengeneeskunde. Om datgene te behandelen wat je nog kan behandelen, continu te zoeken naar alternatieven en stoppen wat niet zinvol meer is. Met weinig evidence om je daarbij te ondersteunen. Steeds handelend vanuit het perspectief van die ene mens in dat specifieke sociaal-maatschappelijke systeem.

Daarnaast kan elke wetenschapper zijn hart ophalen. Een onontgonnen terrein ligt voor je open! Casuïstiekbesprekingen, n=1-studies, kleine klinische trials, grotere cohortonderzoeken. Alles kan. Maar voor niets is geld. Of misschien toch wel? Waarom zou er geen animo zijn om onderzoek aan het einde van het

leven te financieren? Waarom alleen investeren in het verlengen van het leven, maar niet in het verbeteren van de consequenties van die levensverlengende aspecten van de geneeskunde? En wat te denken van alle medisch-ethische vraagstukken die we met elkaar te beantwoorden hebben. Wilsbekwaamheid, bemoeizorg, euthanasie, voltooid leven? Wie wil er nu onderzoek doen omdat er nu eenmaal makkelijk financiering voor te vinden is. Onderzoek is toch oprechte nieuwsgierigheid?

Dit alles doen we in een minimaatschappij die het verpleeghuis heet. En steeds vaker ook naast de huisarts in de wijk. Daar moeten we nog veel in ontwikkelen. Hoe zorgen we dat er goede kwaliteit wordt geleverd in het verpleeghuis en daarbuiten? Hoe vinden we daarin onze weg tussen zorgaanbieders, gemeente, ziekenhuizen en collega's. Hoe zorgen we dat je als arts je werk goed kunt doen? Het betekent dat we ook vaak moet strijden voor mensen die geen stem meer hebben. Dat je ondanks de 'regels' toch een manier weet te vinden om de patiënt die zorg te bieden die hij nodig heeft. En het is geweldig als dat lukt!

Deze week ontvingen we de officiële bevestiging dat we onze opleiding mogen uitbreiden naar 186 plaatsen. 60 extra plaatsen! Wij zien dit zeker als een erkenning voor ons vak! Wij willen een bijdrage leveren aan de gezondheidszorg in Nederland. Minder ziekenhuisopnames, langer thuis en meer kwaliteit. Daar kun je als specialist ouderengeneeskunde aan bijdragen. Maar pas op; extra opleidingsplaatsen betekent niet dat het makkelijk is om in opleiding te komen. We vragen nogal wat van onze nieuwe collega's. Maar als je de uitdaging aandurft ben je meer dan welkom!

“

NIENKE NIEUWENHUIZEN

60 extra opleidingsplaatsen: een erkenning voor ons vak

verenSo

Nienke Nieuwenhuizen
voorzitter VerenSo

HANS RODE

Laat je
collega
niet aan-
modderen

Hans Rode
psychiater ABS-artsen

COLUMN

Wie voelt zich aangesproken?

Vorige week werd ik stevig aangesproken. Dat was niet prettig, wel nuttig. Een undercover-politieauto hield mij staande. Ik schrok me een ongeluk. Na een klein stukje over de vluchtstrook te hebben gereden, verscheen in no-time een politieauto in mijn kielzog.

Wake-up call

Met kloppend hart hoorde ik de agent aan. Het was een mooi opgebouwd slecht nieuwsgesprek. Wat me allemaal boven het hoofd hing, boetes van meer dan 360 euro en een ontmoeting met de officier van justitie. Maar waar ik pas echt van schrok: hij legde uit dat, als iemand voor mij hetzelfde zou doen, ik daar bovenop zou knallen. Geschokt door de filmbeelden die hij me liet zien, had ik mijn lesje geleerd. Ik weet niet of de agent dit door had, maar hij liet me gaan met een waarschuwing. Ik heb sindsdien voorbeeldig gereden. Ik was blij met deze onprettige wake-upcall. Mijn vrouw ook, want die klaagt regelmatig over mijn vrije interpretatie van de verkeersregels.

Iedereen heeft wel eens een wake-up-gesprek willen voeren met een collega als iets dreigde mis te gaan of iets je niet beviel. Lastig? Onprettig? Meestal wel. De meeste artsen gaan dit soort gesprekken liever uit de weg. Met alle gevolgen van dien. Zachte heelmeeesters... Grijp in, voordat iemand anders het doet of er echt schade ontstaat. Het is even doorbijten, maar het knagende gevoel wat je had, stopt direct en het probleem ligt direct waar het thuis hoort.

Train jezelf

Veel artsen die ergens op worden aangesproken, zijn achteraf meestal blij en dankbaar dat iemand zo moedig is geweest om het gesprek

aan te gaan. Maar het blijft een vaardigheid waar de meesten van ons weinig training in gehad hebben.

Vorige maand was ik in Parijs op het congres van de European Association for Physician Health om aan artsen uit te leggen en met ze te oefenen hoe je zo'n slechtnieuwsgesprek met je collega voert. Zeker als het over niet-vrijblijvend disfunctioneel gedrag gaat dat je niet meer kan laten lopen, is het een dankbare interventie. Binnen ABS-artsen geven we vaak advies hoe dit aan te pakken en onlangs maakte ik een checklist die een kapstok biedt voor zo'n lastig gesprek. Als dit je aanspreekt, doe er wat mee en laat je collega niet aanmodderen. Als je het ziet, moet je er wat mee. *knmg*

Meer informatie: knmg.nl/abs-artsen

De columns op deze pagina zijn geschreven op persoonlijke titel.

Reageren kan op knmg.nl/columns.

Praktijkdilemma

Veelgestelde vragen aan de KNMG Artseninfolijn

Mag ik als arts een rijbewijskeuring verrichten?

CASUS

Regelmatig krijg ik, huisarts, verzoeken van eigen en mij onbekende patiënten voor het verrichten van een rijbewijskeuring. Ik heb begrepen dat dit inmiddels mag. Klopt dat? Mag ik ook informatie verstrekken aan het CBR over mijn patiënten?

ADVIES

Het is behandelend artsen niet toegestaan om eigen patiënten te beoordelen op verzoek van een ander, zoals het CBR. U moet het uitvoeren van een rijbewijskeuring overlaten aan een onafhankelijke, deskundige arts. Wel mag u over een eigen patiënt, op basis van gerichte vragen en met uitdrukkelijke toestemming, feitelijke informatie verstrekken aan de medisch adviseur van het CBR.

TOELICHTING

De KNMG-richtlijnen met betrekking tot keuringen – en dus ook voor dit type keuring – zijn weliswaar enige malen geactualiseerd, maar inhoudelijk NIET veranderd. Behandelende artsen behoren volgens de KNMG geen eigen patiënten voor het rijbewijs te keuren. Wel is het zo dat de behandelend arts, na toestemming van de patiënt, feitelijke informatie mag verstrekken aan het CBR in antwoord op gerichte vragen. Veelal opgenomen in formulieren ('rapporten') per specialisme. Het is aan de behandelend arts om erop te letten dat sprake is van een gerichte vraag en van feitelijke informatie. Een vraag als: 'Is het afgelopen jaar sprake geweest van [naam aandoening]' is een vraag om feitelijke informatie en mag een behandelend arts beantwoorden. De vraag 'Twijfelt u aan de rijgeschiktheid' is geen feitelijke vraag, maar een vraag om een oordeel. En mag de eigen behandelend arts niet beantwoorden.

Ook al gaf de patiënt daarvoor toestemming. Artsen van arbodiensten moeten rijbewijskeuringen voor professionele chauffeurs in het personen- en beroepsgoederenvervoer verrichten. *knmg*

Vraag? KNMG Artseninfolijn

Bent u arts en lid van een van de federatiepartners van de KNMG, dan kunt u met vragen op ethisch en gezondheidsrechtelijk (juridisch) terrein kosteloos advies krijgen van de KNMG Artseninfolijn. Van maandag t/m donderdag tussen 9.30 en 16.00 uur telefonisch bereikbaar via 030 2823 322. Op vrijdag alleen voor spoedvragen bereikbaar. Alle praktijkdilemma's vindt u op knmg.nl/praktijkdilemma.

KNMG: nieuwe tolkenregeling onvoldoende voor goede zorgverlening

De KNMG spreekt haar teleurstelling uit over de regeling voor tolkenvergoeding die sinds 1 mei geldt. Voorzitter René Héman: 'Deze regeling is veel te beperkt. Het zet zorgverleners en niet-Nederlandstalige patiënten met de rug tegen de muur, met het risico dat geen verantwoorde zorg kan worden verleend.'

Vanaf 1 mei 2017 kunnen alleen huisartsen voor hun gesprekken met recente statushouders gebruikmaken van een tolkdienst die vergoed wordt door het ministerie van VWS. Er gelden strikte voorwaarden voor het gebruik van deze regeling. De KNMG uitte in december vorig jaar samen met de LHV, verloskundigen, apothekers, tandartsen, psychologen, fysiotherapeuten, ggz-organisaties en de GGD in een open brief grote bezwaren tegen de beperkte regeling.

Alleen voor huisartsen

De regeling schiet tekort, omdat alleen huisartsen ervan gebruik mogen maken. Héman: 'Taalbarrières spelen ook bijvoorbeeld in de verloskunde, de ggz en de tandartsenzorg. Veel zorgverleners zijn bang om zonder tolk de verkeerde zorg te leveren.'

Beperkte groep patiënten

Ten tweede geldt de regeling alleen voor nieuwe statushouders die ná 1 juli 2016 een (voorlopige) verblijfsvergunning hebben gekregen en die nog niet langer dan 6 maanden bij de huisartsenpraktijk staan ingeschreven. Verder mag alleen van de regeling gebruik worden gemaakt tijdens de eerste 6 maanden vanaf het moment van inschrijving. Dat is zeker voor de complexe zorgvragen waar deze patiënten mee kampen veel te kort.

Breder probleem

Zorgverleners ervaren niet alleen bij de nieuwe groep statushouders, maar ook bij met name eerste generatie migranten uit niet-westerse landen al jaren dat het erg lastig is om zonder tolk goede zorg te verlenen. Dat stelde het Nivel in juni vorig jaar vast na onderzoek. Een professionele tolk is vaak onmisbaar, zeker bij complexe zorgvragen en taboeonderwerpen. Maar ook bij slechtnieuwsgesprekken en het verkrijgen van geïnformeerde

toestemming. Héman: 'Dan kun je wel zeggen dat iedereen de Nederlandse taal moet leren, maar je staat als zorgverlener wel met je rug tegen de muur als je niet goed kunt communiceren. We moeten kunnen praten met onze patiënten om goede zorg te verlenen. Of het nu gaat om een vluchteling of om een eerstegeneratiemigrant die de Nederlandse taal nog niet kent. Zij lopen extra gezondheidsrisico's zonder een goede tolkenregeling. Maar óók de samenleving als geheel loopt risico's, bijvoorbeeld bij besmettelijke ziektes. Daarnaast leiden misstanden tot extra zorggebruik en dus tot extra kosten.'

Op 17 mei zond Nieuwsuur een reportage uit over de tolkenvergoeding, waarin KNMG-voorzitter René Héman het standpunt van de KNMG toelichtte. [knmg](#)

Meer informatie: knmg.nl/tolkenvergoeding

Problemen met alcohol, medicijnen of drugs? Wij helpen u.

Drinkt of gebruikt u meer dan u zou willen? Wij kunnen u helpen. Met gesprekken of adviezen. En, als u dat wilt, begeleiding naar behandeling.

ABS-artsen

een hulpprogramma van *knmg*

Telefoon: 0900-0168,
e-mail: info@abs-artsen.nl

www.knmg.nl/abs-artsen

Federatie
**Medisch
Specialisten**

VACATURES

Voorzitter Raad Beroepsbelangen Vicevoorzitter Raad Beroepsbelangen

De Federatie Medisch Specialisten is de beroepsvereniging voor en door medisch specialisten. Via alle Nederlandse wetenschappelijke verenigingen vertegenwoordigt de Federatie ongeveer 21.000 medisch specialisten. De Federatie streeft naar hoge kwaliteit van zorg, veilige zorg en toegankelijke zorg. Door samenwerken staat de Federatie voor continue verbetering van medisch-specialistische zorg voor iedereen die dat nodig heeft.

BESTUUR

Het bestuur van de Federatie bestaat uit zes bestuursleden, waarvan vijf met ieder hun eigen aandachtsgebied en een algemeen voorzitter. Het bestuur wordt benoemd door de Algemene Vergadering, het hoogste orgaan van de vereniging waarin alle wetenschappelijke verenigingen zijn vertegenwoordigd.

De (eerste) zittingstermijn van de voorzitter Raad Beroepsbelangen verloopt eind 2017. De huidige voorzitter van de Raad Beroepsbelangen, dr. R. Sie, anesthesioloog, stelt zich herkiesbaar voor een tweede termijn.

De tweede zittingstermijn van de huidige vicevoorzitter van de Raad Beroepsbelangen loopt eind dit jaar af. Omdat volgens de statuten een (vice) voorzitter één keer kan worden herbenoemd is de zittend vicevoorzitter niet herbenoembaar.

ARBEIDSVOORWAARDEN

De honorering is passend bij de functie. Inzet is twee/drie dagdelen per week, deels flexibel in te vullen. De benoeming is voor een periode van drie jaar met de mogelijkheid van eenmalige herbenoeming.

PROCEDURE

Belangstellenden kunnen hun interesse kenbaar maken door een CV, motivatiebrief en opgave van nevenwerkzaamheden te sturen naar: m.vanbaarzel@demedischspecialist.nl t.a.v. de voorzitter benoemingscommissie.

De volledige advertentietekst is te vinden op www.demedischspecialist.nl/federatie/vacatures

KNMG in bestuur internationale artsenorganisatie WMA

René Héman is benoemd tot voorzitter van de Financial Committee van de World Medical Association (WMA) en daarmee lid van het Executive Committee. De vaste councilzetel van Nederland (KNMG) wordt hiermee meteen versterkt met een sleutelpositie in de organisatie. Het beleid van de WMA wordt in belangrijke mate bepaald door de council, waarin vertegenwoordigers uit alle werelddelen zitting hebben.

Governance, regionale debatten over levenseinde, medisch gebruik van cannabis en steun Turkse arts

Tijdens de vergadering in Livingstone (Zambia), vergaderde de WMA over onder meer de volgende onderwerpen:

In de werkgroep Governance, waarvan Nederland voorzitter is, is verder gesproken over de cultuur binnen de WMA, de representativiteit van de organisatie zowel extern als intern, de consistentie van de werkprocessen en de transparantie daarvan en de verhouding tussen vertegenwoordiging door nationale artsenorganisaties en de artsen die als geassocieerd lid wel inspraak maar geen stemrecht hebben. De werkgroep doet in het najaar van 2017 aanbevelingen aan de algemene vergadering.

Tijdens de laatste WMA-bijeenkomst is afgesproken om regionale debatten in verschillende werelddelen te stimuleren over zorg rond het levenseinde. Nederland en Canada hebben zich ingezet voor de realisatie van deze debatten. Tijdens een eerste regionaal debat in Brazilië bleek dat alleen tegenstanders aan het woord kwamen en foutieve informatie over de euthanasiepraktijk in Nederland is verspreid. Nederland en Canada roepen op om het karakter van de debatten – conform

uitgangspunt – open te houden en een open discussie over de verschillende visies te voeren. In november organiseert Duitsland een debat in Vaticaanstad. Nederland is uitgenodigd om sprekers te leveren. Een derde regionale bijeenkomst wordt in september in samenwerking met India georganiseerd.

De WMA neemt een standpunt Geneeskundige inzet van cannabis bij pijnbestrijding en palliatieve zorg aan. Op verzoek van de KNMG is de aanpassing opgenomen om een duidelijk onderscheid te maken tussen medisch en 'recreatief' gebruik. Zuid-Afrika benadrukt dat het medisch gebruik van cannabis in hun land binnenkort gelegaliseerd wordt (naar Nederlands model) en dat zij daarom behoefte hebben aan richtlijnen.

De WMA neemt een spoedresolutie aan om de Turkse arts Serdar Küni te ondersteunen. De heer Küni zit sinds oktober 2016 in Turkije gevangen en wordt gemarteld, omdat hij gewapende Koerden medische zorg geboden heeft. Inmiddels heeft Medisch Contact hier al over gepubliceerd.

Het verslag van de voorjaarsvergadering vindt u op de website via knmg.nl/wma.

Artsenfederatie KNMG
Koninklijke Nederlandsche Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst
R.A.C.L. Héman, voorzitter
A. Rühl, algemeen directeur
Mercatorlaan 1200, 3528 BL Utrecht
Postbus 20051, 3502 LB Utrecht
tel. 030 2823 800, info@fed.knmg.nl
knmg.nl

FEDERATIEPARTNERS

Federatie Medisch Specialisten
M.C.G. Daniëls, algemeen voorzitter
B.J. Heesen, directeur
tel. 030 2823 650
info@demedischspecialist.nl
demedischspecialist.nl

De Geneeskundestudent
C. van Woerkom, voorzitter
tel. 030 28 23 827
info@degeneeskundestudent.nl
degeneeskundestudent.nl

KAMG
Koepel Artsen Maatschappij en Gezondheid
E. Buiting, voorzitter
R. Duzijn, directeur
tel. 030 3033 662
bureau@kamg.nl, kamg.nl

LAD
Landelijke vereniging van Artsen in Dienstverband
C. Keijzer, voorzitter
C. van den Brekel, directeur
tel. 030 6702 702
bureau@lad.nl, lad.nl

LHV
Landelijke Huisartsen Vereniging
N.A. Kalsbeek, voorzitter
P. van Rooij, algemeen directeur
tel. 030 2823 723
lhv@lhv.nl, lhv.nl

NVAB
Nederlandse Vereniging voor Arbeids- en Bedrijfsgeneeskunde
G.B.S. Penders, voorzitter
C. van Vliet, directeur
tel. 030 2040 620
kwaliteitsbureau@nvab-online.nl
nvab-online.nl

NVVG
Nederlandse Vereniging voor Verzekeringsgeneeskunde
R. Kok, voorzitter
M. van Bork, directeur
tel. 030 6868 764
secretariaat@nvvg.nl, nvvg.nl

Verenso
Vereniging van specialisten ouderengeneeskunde
N.M. Nieuwenhuizen, voorzitter
C. Terleth, directeur
tel. 030 2823 481
info@verenso.nl, verenso.nl

